

Nr 5.

Av herrar **Runefors** och **Olsson** i Ramsta, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 11, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt lärare vid egentliga folkskolor och småskolor.*

Kungl. propositionen föreslår, att för senare halvåret av 1918 ett extra krigstidstillägg åt folkskolans och småskolans lärarekår skulle utgå enligt samma grunder som det vid årets lagtima riksdag beslutade men med blott hälften av då fastställda belopp.

Med den kännedom vi ha om dessa lärarekårens ekonomiska villkor och förhållanden under dyrtidens fruktansvärda tryck, vilja vi från början fastslå, att dessa föreslagna belopp äro för knappt tillmätta. Dessa grupper av tjänstemän ha under hela dyrtiden måst draga sig fram *under* den officiella existensminigränsen med sina så tidigt som 1906 beslutade nu utgående löner, och de ha på flertalet orter ej erhållit något som helst dyrtidstillägg. Det förhållandet, att en del av deras lön utgår från statsmakterna och en annan del påvilar den kommun, uti vilken de fullgöra sin tjänstskyldighet, har gjort, att ingendera myndigheten har ansett sig vara skyldig bispringa dem i dessa tider av nöd, varav följer, att de fått stå helt utanför påräknad hjälp.

När i väntan på den länge utlovade lönereglering, som nu av årets lagtima riksdag beslutats och sålunda först med nästa års ingång träder i kraft, en tillfällig löneförbättring beslutades av riksdagen 1916 och sedan upprepades åren 1917 och 1918, voro de beviljade beloppen så små, att de — ehuru de naturligtvis voro en välkommen hjälp — ej förmådde motsvara och uppväga det alltjämt ökade dyrtidstrycket. De i jämförelse med andra statens tjänstemän för ifrågavarande lärarekårer så låga utgångslönerna ha hela tiden varit dessa till avsevärd nackdel, och detta även då det slutligen gällt att ekonomiskt bispringa dem. Och fastän övriga stats-

tjänstemän ställes i utsikt en långt kraftigare krigstidshjälp än i förevarande lönegrupper, torde det visa sig, att ej ens de finna dem motsvara verkliga behovet.

Kommer så därtill, att ej endast i städerna och större samhällen varuknappheten blir allt intensivare, utan även landsbygdens lärarekår har det lika svårt att anskaffa nödiga varor till rimliga priser, under det att kommunernas skatter raskt stegras, och detta särskilt svårt drabbar tjänsteinnehavarnas redan så otillräckliga löner, så är det tydligt, att här är en mera effektiv hjälp behöfvlig.

Huru svårt läget är framgår också därav, att, ehuru lagtima riksdagen i år beslutat en — som det så tycktes, kraftig förhöjning av lärarekårens löner, så har centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskollärareförening redan ansett det nödvändigt att ingå till Kungl. Maj:t med begäran, att nästa års riksdag måtte bevilja dyrtidstillägg på de nya lönebeloppen; en framställning, som kungl. folkskoleöverstyrelsen för sin del redan tillstyrkt.

Med hänvisning till vad vi här ovan anfört och för att så litet som möjligt rubba den plan för det extra krigstidstillägget, som i kungl. propositionen använts, vilja vi dock yrka, att beloppen höjas, och tillåta vi oss vördsamt hemställa:

dels att riksdagen måtte besluta bifalla den kungl. propositionen med den ändring, att de föreslagna beloppen ökas med 100 kronor i varje där upptagen lärarekategori och alltså bli i kungl. propositionens punkt a) 400 kronor, i punkt b) 300 kronor, i punkt c) 300 kronor och i punkt d) 225 kronor;

dels att utskottet ville beräkna och föreslå den ökning i det av Kungl. Maj:t äskade förslagsanslaget, som härav blir en följd;

dels ock att riksdagen måtte besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad angående den tillfälliga löneförbättringen finnes stadgat i kungörelsen den 22 september 1917.

Stockholm den 5 november 1918.

Enok Runefors.

Gustaf Olsson,
i Ramsta.